

Konstnärernas Riksorganisation.

Till:

Region Norrbotten

E-post: nykulturplan@norrbotten.se

Konstnärernas Riksorganisations yttrande över Remiss inför Kulturplan för Norrbotten 2023-2026

Konstnärernas Riksorganisation arbetar aktivt med frågor som rör bild- och formkonstnärernas villkor inom kultursamverkansmodellen och lämnar härmed synpunkter på remissversionen av Region Norrbottens regionala kulturplan 2023-2026 för våra medlemmars räkning.

Konstnärernas Riksorganisation företräder drygt 3 400 professionella bildkonstnärer, konsthantverkare och formgivare i Sverige. Vi arbetar för konstnärlig frihet och goda villkor för bild- och formkonstnärer. I Norrbottens län har vi 48 medlemmar.

Med vänliga hälsningar

Sara Edström,

riksordförande för Konstnärernas Riksorganisation

Konstnärernas Riksorganisation

Växel: 08-54 54 20 80

Adress: Hornsgatan 103, 9 tr, 117 28 Stockholm

E-post: kro@kro.se

Webb: www.kro.se

Kontaktperson:

Jon Brunberg, kulturpolitisk strateg och pressansvarig

Mobil: 070-275 59 29

E-post: jon.brunberg@kro.se

Inledning

Kultursamverkansmodellen har medfört ett ökat regionalt bestämmande över kulturpolitiken. Detta innebär fler möjligheter att utveckla förutsättningarna och forma framtiden för det regionala konstlivet. Ett vitalt och utforskande konstliv kräver att konstnärerna kan verka under rimliga arbetsvillkor.

Bild- och formkonstnärer är en av de konstnärliga yrkesgrupper som har absolut lägst inkomster. Konstnärsnämndens rapport *Konstnärernas demografi, inkomster och sociala villkor* från 2016 visar att den sammanräknade medianinkomsten för bildkonstnärer är 13 138 kr i månaden före skatt. Det kan jämföras med hela befolkningen vars medianinkomst är 24 172 kr i månaden före skatt.¹ Det behövs satsningar som säkerställer att bild- och formkonstnärer får skäligen ersättningar när de arbetar med till exempel utställningar, gestaltungsuppdrag, föreläsningar eller andra uppdrag för regionala och kommunala arrangörer och andra aktörer med regionalt och kommunalt stöd.

Kulturplanen utgår från både nationella och regionala kulturpolitiska mål. I Regeringsformens första bestämmelse för statskicketts grunder anges att ett av de grundläggande målen för den offentliga verksamheten är den enskildes *kulturella välfärd*. I förhållandet till den enskilde förskriver grundlagen att var och en gentemot det allmänna är tillförsäkrad yttrandefrihet: *frihet att i tal, skrift eller bild eller på annat sätt meddela upplysningar samt uttrycka tankar, åsikter och känslor*. Den kulturella välfärden förutsätter att den enskilde konstnären inte bara kan utöva den yttrandefrihet som anges utan också har en reell möjlighet att bedriva sin verksamhet på ett hållbart sätt.²

De nationella kulturpolitiska målen anger att ”Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling”. Goda ekonomiska och sociala villkor för bild- och formkonstnärerna är en mycket viktig förutsättning för att de kulturpolitiska målen skall kunna uppnås. Utan goda villkor kan de inte vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft, vilket i sin tur påverkar medborgarnas möjligheter att ta del av konst, och den konstnärliga kvalitet som är tänkt att prägla samhällets utveckling.³

Goda villkor är också en förutsättning för att regionerna ska kunna uppfylla sitt särskilda ansvar enligt förordningen om stöd till regional kulturverksamhet (2010:2012) att främja en god tillgång till professionell bild- och formkonst för länets invånare.⁴

Många offentliga verksamheter följer FN:s globala mål Agenda 2030, något som också lyfts i kulturplanen. Vi vill här lyfta Mål 8 under Agenda 2030 som vägledande även för goda villkor för bild- och formkonstnärer: “Anständiga arbetsvillkor främjar en hållbar ekonomisk tillväxt och är en positiv kraft för hela planeten”.⁵

1 Konstnärsnämnden, *Konstnärernas demografi, inkomster och sociala villkor* (2016), tabell 20.

2 Sveriges riksdag, *Regeringsformen*, 1 kap. 2 §; 2 kap. 1 §.

3 Kulturrådet, *De nationella kulturpolitiska målen*, <<https://www.kulturradet.se/om-oss/sa-arbetar-vi/kulturpolitiska-mal/>>, hämtad 2022-02-25.

4 Sveriges riksdag, *Förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet*, §8.

5 UNDP, *Globala målen*, <www.globalamalen.se>, Mål 8, hämtad 2022-02-15.

Synpunkter på kulturplanen

Övergripande synpunkter på remissutgåvan

Vårt övergripande intryck av kulturplanen är att den är både grundligt genomförd och förankrad i den verklighet som råder för våra medlemmar. Det märks att det finns både erfarenhet och hög kompetens inom regionen när det gäller bild- och formsektorn.

Jämfört med många andra regioner har Region Norrbotten ett ambitiöst program när det gäller professionell bild- och formkonst, med flera utställningsarrangörer med regionalt uppdrag, ett resurscentrum för att stötta bild- och formkonstnärerna i regionen och en konstkonsulent med ett bredare främjandeuppdrag.

Bland de allra första meningarna i kulturplanen på sid. 4 konstateras att ”De professionella kulturskaparna ska stöttas och det ska finnas goda förutsättningar att bo, leva och verka i Norrbotten som yrkesverksam”. Det visar på en förståelse för hur viktiga kulturskaparna är i kulturens ekosystem.

Kulturplanen och kultursamverkansmodellen (s. 6)

Kulturplanen är ett underlag för regionens ansökan om statliga medel inom kultursamverkansmodellen. Regionernas fördelning ska främja en god tillgång för länets invånare till sju kulturområden. Ett av dessa områden är ”Professionell bild- och formverksamhet” som tillkom 2018. Tyvärr har ”Professionell bild- och formverksamhet” på sid. 6 ersatts av det betydligt bredare ”konst- och kulturfrämjande verksamhet” när de olika kulturområdena i kultursamverkansmodellen listas, vilket är direkt felaktigt.

Konstnärernas Riksorganisation vill:

- att begreppet ”konst- och kulturfrämjande verksamhet” i listan på sid. 6 som räknar upp de olika kulturområdena i kultursamverkansmodellen ersätts med ”Professionell bild- och formverksamhet”,
- och att avsnittsrubriken ”Bild, form och design” på sid 23 byts ut till ”Professionell bild- och formverksamhet”.

Kulturens egenvärde och armlängds avstånd (s. 7)

Vi tycker det är utmärkt att Region Norrbotten så tydligt uttrycker en vilja att försvara den konstnärliga friheten. ”Att slå vakt om kulturens frihet och kulturskaparnas självständighet är en förutsättning för kulturens utveckling”, skriver man på sid 7. Här tar regionen även upp principen om armlängds avstånd: ”För den konstnärliga friheten är det avgörande att principen om armlängds avstånd mellan politiska beslut och konstnärligt innehåll upprätthålls”.

Myndigheten för kulturanalys konstaterade i sin rapport ”Så fri är konsten” från 2021 att principen om armlängds avstånd är inte möjlig att fullt ut tillämpa på regional och kommunal nivå. ”Organisatoriskt saknas det skydd mot politiskt inflytande över konstnärligt innehåll som armlängdsprincipen förutsätter”.⁶ Därför är det oerhört viktigt att skyddet för den konstnärliga friheten och principen om armlängds avstånd skrivs in i regionala riktlinjer och styrdokument.

⁶ Myndigheten för Kulturanalys, *Så fri är konsten – Den kulturpolitiska styrningens påverkan på den konstnärliga friheten, Rapport 2021:1*, s. 11.

På sid 235 i sin rapport rekommenderar Myndigheten för kulturanalys ”Att regioner, men även kommuner i olika utsträckning, tydliggör sin hållning i frågor om konstnärlig frihet. I detta sammanhang bör de avstå från uppdrag, kriterier och satsningar som anger efterfrågade samhällseffekter eller särskilda ämnen eller perspektiv i det konstnärliga innehållet. I relation till principen om armlängds avstånd bör regioner och kommuner i större utsträckning använda sig av externa sakkunniga i bedömningsprocesser”.

Vi följer noga utvecklingen av denna fråga och vi kan inte nog understryka vikten av att den konstnärliga friheten respekteras av regioner och kommuner. Särskilt i dessa tider när vi ser att principen om armlängds avstånd allt oftare utmanas inom politiken. Vi vill i samband med detta påminna om hur viktigt det är att konstnärliga beslut inom regionen fattas av sakkunniga och av kulturlivets aktörer.

Ett sätt att aktivt arbeta med att stötta den konstnärliga friheten även ur ett internationellt perspektiv är att delta i Fristadssystemet genom organisationen ICORN. Vi tycker därför att det är utmärkt att både Piteå och Luleå kommun är medlemmar i ICORN och att Region Norrbotten stödjer projekt inom fristadsarbetet.

Avsnittet 'Strategiska utvecklingsområden 2023-26' (s. 9-11)

Gestaltad livsmiljö (s. 9)

”I Norrbotten kommer området gestaltad livsmiljö att aktualiseras i mycket hög grad med tanke på framtida etableringar av nya industrier, samhällsomvandlingar, ökat bostadsbyggande samt ökad inflyttning” står det på sid. 9 i kulturplanen.

Vi vill tillägga att det är viktigt att lyfta fram att politikområdet gestaltad livsmiljö inte bara avser platsbunden konstnärlig gestaltning vid ny-, om- och till-byggnationer utan även bör omfatta möjligheter för kultur- och föreningsverksamhet att hyra lokaler till rimliga priser, utrymme för mer tillfälliga eller experimentella konstnärliga uttryck och stöd till lokala konstaktörer.

Det är också ytterst viktigt att bild- och formkonstnärernas arbets- och avtalsvillkor tillgodoses och att bild- och formkonstnärernas kompetens tillvaratas. Konstnärernas Riksorganisation och våra regionala företrädare är lämpliga att involveras som samtalspart och remissinstans i det arbetet.

Digitalisering (s. 10)

När det gäller avsnittet om digitaliseringen på sid 10 vill vi påpeka att det är av yttersta vikt att det tydligt anges att det ska betalas ut upphovsrättsliga ersättningar och motsvarande utställningsersättningar även för digitala arrangemang.

Under 2022 kommer det så kallade upphovsrätts-direktivet (DSM-direktivet) att implementeras i svensk lag och Konstnärernas Riksorganisation bevakar de nya reglernas tillämpning vad avser kraven på skäliga ersättning för upplåtelser av upphovsrätt och samarbetar med Bildupphovsrätt för att säkerställa att det skrivs strategiska avtal gällande bildlicenser för bild- och formkonst.

Då temaåret för 2023 i Norrbotten kommer att vara ”digitalisering” så är det viktigt att också belysa ersättningsmodellerna och avtalsvillkoren, och att prioritera projekt där kulturskapare får skäligt betalt. Vi uppmanar regionen att stödja intern och extern kompetensutveckling som belyser digitaliseringens och upphovsrättens möjligheter och utmaningar, även för upphovsrättsinnehavare i länet, samt rekommenderar att både regionen och kommunerna skriver licensavtal med Bildupphovsrätt.

Bild, form och design (s. 23-25)

Begrepp

2018 införde Kulturrådet *professionell bild- och formverksamhet* som ett specifikt kulturområde i kultursamverkansmodellen. I Region Norrbottens kulturplan har *design* lagts till begreppet *bild och form*. Vi anser att det skapar otydlighet och rekommenderar regionen att använda ”bild och form” som övergripande begrepp.

Och som vi påpekat ovan så vill också att avsnittsrubriken bör vara ”Professionell bild- och formverksamhet” för att reflektera kultursamverkansmodellens indelning avseende kulturområden.

När vi använder begreppet ”bild- och formkonstnär” inbegriper det inte bara bildkonstnärer utan även konsthantverkare och formgivare.

MU-avtalet

Det är glädjande att det tydligt står i kulturplanen på sid 23 att regionen tillämpar Avtalet för medverkans- och utställningsersättning (MU-avtalet) samt KLYS arvoderekommendationer. MU-avtalet reglerar ersättningar till bild- och formkonstnärer vid utställningsuppdrag. Avtalet är bindande för statliga aktörer men skall vara vägledande för alla utställningsarrangörer med offentlig finansiering och är i dag branschpraxis.

På grund av bild- och formkonstnärernas, och andra konstnärgruppers, låga inkomster tycker vi att det är mycket viktigt att stat, regioner och kommuner tydligt deklarerar att man skall sluta avtal enligt branschpraxis och de standardavtal som finns inom kultursektorn och agera förebildligt när det gäller arvodering, så att inte bild- och formkonstnärer och andra kulturutövare arbetar gratis åt regionen eller de verksamheter som regionen stöttar, något som är oacceptabelt. Därför är det också av största vikt att det skrivs in strategiskt viktiga dokument, som kulturplanen, att MU-avtalet skall följas.

För bild- och formkonstnärer är det en stor utmaning att de inte får betalt för den arbetstid de lägger ner före, under och efter utställningar. Vi vill att regionen säkerställer att MU-avtalet alltid tillämpas för bild- och formkonstnärer som ställer ut i länet och att arrangörer och andra konst-, form- och designverksamheter som får regionalt stöd ges ekonomiska förutsättningar att kunna ge skäliga ersättningar vid utställningar, panelsamtal, föreläsningar samt andra uppdrag och projekt. Ett viktigt steg är att tydligt prioritera sådana satsningar i regionens egen budget, vilket i sin tur skapar förutsättningar för Kulturrådet att skjuta till mer medel

En lösning för att uppnå detta, som Region Kronoberg anammat, kan vara att anslå medel till en MU-pott som öronmärks för skäliga arvoden till bild- och formkonstnärer som även ideella arrangörer kan ansöka om medel ur.

Längre ned i detta yttrande så har vi lagt till ett avsnitt om hur regionerna och kommunerna tillämpar MU-avtalet i dag som också innehåller några kompletterande förslag.

Prioriteringar för bild- och form

Vi anser att det är mycket viktigt att stat, regioner och kommuner ständigt arbetar mot att förbättra bild- och formkonstnärernas dåliga arbets- och avtalsvillkor. Region Norrbotten borde därför skriva in i kulturplanen under avsnittet ”Bild, form och

design” att den särskilt vill prioritera att arbeta för goda villkor för bild- och formkonstnärer som är verksamma i regionen under kulturplaneperioden.

Utställningsmöjligheter

Till skillnad från många andra regioner har Region Norrbotten två arrangörer av utställningar med samtidskonst med regionala uppdrag som också erhåller statliga medel via kultursamverkansmodellen: Havremagasinet Länskonsthall i Boden och Konstmuseet i Norr.

Därför tycker vi att det är missvisande och att Konsthall Tornedalen nämns som enda arrangör i inledningen till avsnittet Bild, form och design på sid. 23, då konsthallen ännu inte är byggd och inte heller har ett regionalt uppdrag, samtidigt som ingen av de regionalt finansierade verksamheter som i dag genomför ett enastående arbete med att visa samtidskonst och konstnärer verksamma i Norrbotten nämns.

Havremagasinet Länskonsthall i Boden satsningar på regionalt verksamma konstnärer är mycket viktigt för ett levande konstliv i Norrbotten och konsthallen har ett gott rykte som en plats för högkvalitativ utställningsverksamhet långt utanför Norrbotten.

När det gäller Konstmuseet i Norr har vi förstått att den beskrivande texten bör uppdateras för att bättre beskriva dagens verksamhet.

Det är viktigt att båda dessa verksamheter tillförs de resurser som krävs för att kunna leva upp till de ambitioner och prioriteringar som uttrycks i kulturplanen och att Region Norrbotten fortsätter att satsa på och utveckla utställningsverksamhet av hög kvalitet.

Resurscentrum för konst

I våra yttranden på andra regionala kulturplaner brukar vi särskilt lyfta Resurscentrum för konst i Norrbotten som ett paradexempel för andra regioner att inspireras av och ta efter. Vad vi har förstått från våra samtal med medlemmar som är verksamma i Norrbotten har resurscentret varit mycket betydelsefullt för att stötta och utveckla det regionala konstlivet och vi rekommenderar starkt att regionen fortsätter att utveckla resurscentrets verksamhet.

Vi tycker också att det är mycket glädjande att regionen vill etablera ett regionalt center för form och design för att stärka konsthantverkare och designers.

En handlingsplan för bild- och formkonsten

Region Norrbotten bör ta fram en handlingsplan för bild- och formkonsten i dialog med det regionala konstlivet, om man inte redan har gjort det. Det skulle vara en möjlighet att flytta fram positionerna i fråga om bland annat MU-avtal och enprocentsregeln. En sådan handlingsplan kan beskriva hur konkreta satsningar som stödjer konstens ekosystem i region Norrbotten kan genomföras, såsom produktionsstöd, stöd till produktionsplatser och fortbildningsmöjligheter.

Vi ser också gärna att Region Norrbotten stöttar kommunerna i att ta fram egna handlingsplaner för bild- och formverksamhet. Regionen skulle kunna ta stöd i manualen ”Så kan kommunen kvalitetssäkra sin konstpolitik” som Konstnärernas Riksorganisation har tagit fram. I den finns goda exempel från hela landet, och metoder, tips och checklistor för en bra konstpolitik. Manualen kan mycket väl användas som

grund för fortbildningar och workshops i syfte att utveckla strategier och handlingsprogram för bild- och formkonsten.⁷

Offentlig konst och enprocentsregeln

I kulturplanen på sid. 24 står det att Region Norrbotten tillämpar enprocentsregeln när det byggs i regionen och stöttar kommuner och andra aktörer som upphandlar konst. Det är utmärkt. Den offentliga konsten är ett av de mest demokratiska och tillgängliga konstnärliga uttryck vi har och innebär en unik möjlighet att upphandla konst av hög kvalitet. Därför bör regionen i dialog med kommunerna erbjuda verktyg som säkerställer att kulturen och konsten finns med i samhällsplaneringen och bebyggelseutvecklingen i hela regionen.

Med flera stora byggprojekt på gång borde regionen överväga möjligheten att inom dessa avsätta en del av de medel som genereras av enprocentsregeln till en pott för att finansiera offentlig konst i delar av regionen där det inte byggs lika mycket.

Konstnärernas Riksorganisation har utarbetat rekommendationer för konstnärliga gestaltungsuppdrag som både beställare och konstnärer kan använda för att identifiera och undvika sådant som kan orsaka problem. Rekommendationerna lyfter sådant som kan vara bra att tänka igenom i gestaltungsprocessens olika faser, från förberedelse till offentlig upphandling, genomförande och förvaltning. Här avhandlas allt från upphandlingar, konstkonsulenter och bygglov till budgetering och arm-längds avstånd.⁸

Ateljéer och andra produktionsplatser

Ett levande konstliv i en region kräver inte bara platser att visa konst på utan också att det finns adekvata produktionslokaler, som ateljéer och kollektivverkstäder till hyror som professionella bild- och formkonstnärer med låga inkomster har råd med.

Tyvärr hittar vi inga formuleringar i kulturplanen kring hur regionen vill arbeta strategiskt med att stötta existerande produktionsplatser och utveckla nya i samarbete med det regionala konstlivet.

En åtgärd som regionen skulle kunna överväga är att införa ett ateljéstöd för bild- och formkonstnärer. Ett sådant stöd finns redan i vissa kommuner, som Stockholms stad, Uppsala och Värmdö. Vi vill också att ateljéer och andra konstnärliga produktionsplatser får en naturlig plats i stads- och samhällsplaneringen. I vår rapport "Ateljéerna i Sverige" kan ni läsa mer om bild- och formkonstnärers arbets- och produktionslokaler.⁹

- Vi föreslår att Region Norrbotten gör återkommande kartläggningar av behovet av infrastrukturella satsningar för bild- och formsektorn i Norrbotten och anslår medel för riktade näringsbidrag till ateljéföreningar, kollektivverkstäder och andra konstnärliga produktionsplatser i länet.

---

7 Konstnärernas Riksorganisation, *Så kan kommunen kvalitetssäkra sin konstpolitik* (2018), <<http://kro.se/rapporter/sa-kan-kommunen-kvalitetssakra-sin-konstpolitik-2017>>.

8 Konstnärernas Riksorganisation, *Rekommendationer Konstnärliga gestaltungsuppdrag* (2021), <<http://kro.se/rapporter/rekommendationer-konstnarliga-gestaltningar/>>.

9 Konstnärernas Riksorganisation, *Ateljéerna i Sverige* (2021), <<http://kro.se/rapporter/ateljeerna-i-sverige/>> .

MU-Avtalet, regionerna och kommunerna

Kulturrådets översyn av MU-avtalet från 2021 visar att hela 93% av de utställningsarrangörer som har regioner som huvudman uppger att de följer MU-avtalet. Där emot finns det försvinnande få regionala utställningsarrangörer som gör utställningar med samtidskonst. Bara 19 regionala utställningsarrangörer i hela landet bedömdes ha utställningar med samtidskonst och därför vara av intresse i Kulturrådets undersökning, att jämföra med 163 kommunala utställningsarrangörer.¹⁰

I Kulturrådets översyn blir det tydligt att kommuner och det ideella konstlivet står för merparten av utställningsmöjligheterna i landet men att de varken har tillräckliga resurser för att producera utställningar eller betala skäliga ersättningar. 76% av kommunala utställningsarrangörer säger sig följa MU-avtalet, men 44% betalar bara den obligatoriska utställningsersättningen och hela 86% uppger att de alltid eller ofta bara avtalar om miniminivåer för utställningsersättning. Det innebär att många utställande konstnärer sällan får ersättning för sitt arbete före, under och efter en utställning när de ställer ut i kommunal regi.

Med tanke på att kommunerna och det ideella konstlivet står för mycket av utställningsverksamheterna i regionerna anser vi att regionerna i hela landet bör arbeta för att hitta lösningar för att kunna betala skäliga ersättningar i samband med utställningsuppdrag, i samverkan med stat, kommuner och det lokala konstlivet.

Vi pekar gärna på Region Västra Götaland som en nationell förebild eftersom regionen har insett att det är orimligt att konstnärer ska arbeta gratis och därför 2017 i ett första steg satsade en miljon kr extra bara för att finansiera medverkansersättning hos 10 utställningsarrangörer. I deras kulturplan för 2020-2023 står: "För att göra Västra Götaland till en attraktiv produktionsplats för samtida konst har kulturnämnden successivt ökat stödet för medverkans- och utställningsersättning (MU-ersättning) till konstinstitutioner med regionala uppdrag".¹¹

På Konstnärernas Riksorganisations hemsida finns 17 skäl för att, vid sidan av de grundläggande principerna om skäliga avtalsvillkor, tillämpa MU-avtalet för att konstnärerna ska få skäliga ersättningar. På hemsidan finns också praktiska verktyg såsom mallar för avtal och budgetering för konstnärers medverkansersättning, tabeller för utställningsersättning, med mera.¹²

Konstnärernas Riksorganisation har också nyligen tagit fram rekommendationer för formgivningsuppdrag som ger stöd och råd till både formgivare och uppdragsgivare i förberedelse och genomförande av formgivningsuppdrag.¹³

---

¹⁰ Kulturrådet, *MU-avtalet*, rapport (2021), s. 10,13-14.

¹¹ VGR, pressmeddelande, <<https://www.pressmachine.se/pressrelease/view/vastra-gotalandsregionen-miljonsatsar-starker-mu-avtalet-26333>>, hämtad 2022-02-25 ; VGR, *Kulturplan 2020-2023*, s. 25.

¹² Konstnärernas Riksorganisation, 17 skäl för kommuner, regioner och arrangörer att tillämpa MU-avtalet, <<http://kro.se/rapporter/17-skal-for-kommuner-regioner-och-arrangorer-att-tillampa-mu-avtalet/>>.

¹³ Konstnärernas Riksorganisation, Rekommendationer för formgivningsuppdrag, <<https://www.kro.se/rapporter/rekommendationer-f%C3%B6r-formgivningsuppdrag/>>.

Sammanfattning av förslag

Här nedan sammanfattar vi våra förslag i punktform. Vi hoppas att Region Norrbottens län tar till sig dem och arbetar in dem i den slutliga versionen av kulturplanen.

Konstnärernas Riksorganisation föreslår att:

- begreppet ”konst- och kulturfrämjande verksamhet” i listan på sid. 6 som räknar upp de olika kulturområdena i kultursamverkansmodellen ersätts med ”Professionell bild- och formverksamhet”,
- avsnittsrubriken ”Bild, form och design” på sid 23 byts ut till ”Professionell bild- och formverksamhet”.
- skyddet för den konstnärliga friheten och principen om armlängds avstånd skrivs in i regionala styrdokument.
- bild- och formkonstnärernas arbets- och avtalsvillkor tillgodoses och att bild- och formkonstnärernas kompetens tillvaratas inom politikområdet gestaltad livsmiljö.
- regionen att stödjer intern och extern kompetensutveckling som belyser digitaliseringens och upphovsrättens möjligheter och utmaningar, även för upphovsrättsinnehavare i länet
- regionen och kommunerna skriver licensavtal med Bildupphovsrätt.
- regionen agerar förebildligt när det gäller arvodering, så att inte bild- och formkonstnärer och andra kulturutövare arbetar gratis åt regionen eller de verksamheter som regionen stöttar
- regionen anslår medel till en MU-pott som öronmärks för skäligena arvoden till bild- och formkonstnärer som även ideella arrangörer kan ansöka om medel ur.
- det skrivs in i kulturplanen att regionen särskilt prioriterar att arbeta för goda villkor för bild- och formkonstnärer som är verksamma i regionen under kulturplaneperioden.
- Havremagasinet och Konstmuseet i Norr tillförs de resurser som krävs för att kunna leva upp till de ambitioner och prioriteringar som uttrycks i kulturplanen.
- Region Norrbotten tar fram en handlingsplan för bild- och formkonsten i dialog med det regionala konstlivet
- regionen erbjuder verktyg till kommunerna som säkerställer att kulturen och konsten finns med i samhällsplaneringen och bebyggelseutvecklingen i hela regionen.
- regionen överväger möjligheten att inom stora byggprojekt avsätta en del av de medel som genereras av enprocentsregeln till en pott för att finansiera offentlig konst i delar av regionen där det inte byggs lika mycket.
- regionen gör återkommande kartläggningar av behovet av infrastrukturella satsningar för bild- och formsektorn i Norrbotten och anslår medel för riktade näringsbidrag till ateljéföreningar, kollektivverkstäder och andra konstnärliga produktionsplatser i länet.